

Stanowisko BETI w odpowiedzi na wezwanie Premiera RP dotyczące wsparcia polskich firm, na przykładzie branży morskiej energetyki wiatrowej.

Premier **Donald Tusk**, w trakcie konferencji **EFNI** w dniu 15 kwietnia 2025 roku, jasno określił oczekiwania wobec spółek Skarbu Państwa oraz instytucji publicznych: mają one wspierać rozwój krajowego przemysłu, kapitału i miejsc pracy. **BETI** w pełni popiera ten kierunek i wskazuje najważniejsze, praktyczne propozycje działań, które mogą zostać podjęte natychmiast.

Sektor morskiej energetyki wiatrowej (offshore wind) stanowi dziś najlepszy przykład i poligon do wdrażania tych idei. Łączy strategiczne cele państwa w zakresie bezpieczeństwa energetycznego, innowacyjności przemysłowej i tworzenia miejsc pracy z realnymi możliwościami wzrostu krajowego udziału w łańcuchu dostaw. Polska już dziś odnotowuje pierwsze sukcesy: realizowana jest pierwsza budowa morskiej farmy wiatrowej i szykowane są 3 kolejne, rozwijane są zakłady montażu turbin wiatrowych, trwa produkcja kabli morskich, powstają stacje transformatorowe, budowane są bazy serwisowe, powstał pierwszy port instalacyjny. Polskie firmy odegrały kluczową rolę w przygotowaniu projektów pierwszej fazy wykonując badania i analizy, uzyskując komplety pozwoleń i projektując. Poziom udziału krajowych firm w pierwszej MFW w Polsce sięga 23%, co jak dla pierwszej tego typu inwestycji na rynku jest poziomem dobrym i pokazującym ogromny potencjał polskich przedsiębiorstw.

Jednak ambicje i cele dla projektów II fazy muszą być zdecydowanie większe. Pierwsza faza pozwoliła polskim firmom na poznanie rynku i budowę kompetencji. Odpowiedzialna polityka inwestycyjna i właścicielska – realizowana przez spółki Skarbu Państwa w partnerstwie z krajowym przemysłem i usługami z wykorzystaniem doświadczeń zdobytych w ostatnich latach – powinna spowodować miliardy złotych reinwestowanych w polską gospodarkę, tysiące trwałych miejsc pracy oraz rozwój specjalizacji eksportowych o znaczeniu regionalnym i europejskim.

Polska znajduje się w tej chwili w momencie przełomowym. Faza II rozwoju morskich farm wiatrowych powinna być realizowana w oparciu o zupełnie nową, jasno zdefiniowaną strategię przemysłową, uwzględniającą gospodarcze interesy państwa, a nie tylko wyniki finansowe poszczególnych projektów.

1. Zmiany w praktykach zakupowych spółek Skarbu Państwa:

- Wdrożenie kodeksu dobrych praktyk kontraktowych: transparentne planowanie przetargów, uproszczenie ofertowania, ograniczenie nadmiarowych załączników, zmniejszenie barier wejścia (np. wadia, systemy gwarancyjne), elastyczne zabezpieczenia finansowe.
- Wprowadzenie zapisów umownych zapewniających symetrię stron, ograniczenie kar umownych i ryzyk jednostronnych, przejrzyste zasady odbioru i waloryzacji kontraktów, sprawiedliwe rozliczanie.
- Informowanie o współpracy z polskimi firmami, promowanie najlepszych doświadczeń.

2. Wzmocnienie roli localcontent w prawie i praktyce:

- Nowelizacja ustawy offshorowej poprzez wzmocnienie wymogów i definicji localcontent oraz obowiązku planowania i raportowania jego poziomu.
- Ustanowienie pozacenowych kryteriów aukcyjnych promujących europejskie łańcuchy dostaw, cyberbezpieczeństwo i odporność infrastruktury.

3. Aktywna polityka inwestorska polskich państwowych spółek rozwijających projekty MFW:

- Przygotowanie całościowych strategii rozwoju portfela projektów MFW z jasno określonymi celami w zakresie partnerstw i zakupów.
- Podpisywanie ramowych umów z kluczowymi polskimi dostawcami, prowadzenie polityki promującej współpracę technologiczną polskich i zagranicznych firm.

4. Instytucjonalne wsparcie localcontent:

- Powołanie rządowego koordynatora ds. localcontent.
- Utworzenie publicznego rejestru udziału polskich firm w projektach strategicznych.
- Wzmocnienie roli ARP, PAIH i dyplomacji gospodarczej w promocji eksportu krajowych komponentów i usług dla MFW.
- Stworzenie funduszu inwestycji morskich wspierającego budowę konkurencyjności polskich firm.

5. Współpraca międzynarodowa:

- Wzmocnienie aktywności Polski w polityce przemysłowej UE, w tym poprzez aktywne uczestnictwo w kształtowaniu Net-Zero IndustryAct i mechanizmów wspierających regionalny łańcuch dostaw.
- Przyjęcie roli lidera współpracy w regionie Morza Bałtyckiego, proponując wspólne działania na rzecz rozwoju infrastruktury, standardów i specjalizacji przemysłowych.

Bałtycki Instytut Transformacji Energetycznej (BETI) jest niezależnym think-tankiem wspierającym rząd, inwestorów i przemysł w realizacji zielonej transformacji gospodarki. BETI współpracuje z rządem, samorządami, inwestorami i przemysłem w działaniach na rzecz rozwoju lokalnych kompetencji i wzmacnianie krajowego łańcucha dostaw. BETI wspiera działania organizacji branżowych takich jak WIH i PIMEW w zakresie promocji localcontent, rozwoju polskich firm i budowy strategii przemysłowej.